Agatha Christie

Moştenirea

Domnul Petherick tuşi dându-şi mai multă importanță ca de obicei.

— Mă tem că mica mea problemă vi se va părea tuturor cam blândă, spuse el în chip de scuză, după senzaționalele povestiri pe care le-am auzit. Nu-i nici o vărsare de sânge, dar mi se pare o afacere interesantă, destul de ingenioasă şi, din fericire, ştiu răspunsul corect la ea.

— Nu e vorba de ceva grozav de juridic, nu-i aşa? Întrebă Joyce Lempriere. Vreau să zic treburi legate de legi şi scandaluri de genul Barnaby împotriva lui Skinner din anul 1881.

Domnul Petherick se lumină plin de admirație, uitându-se la ea pe deasupra ochelarilor.

— Nu, nu, dragă domnişoară. Nu trebuie să te temi de aşa o subtilitate. Povestea pe care am de gând s-o relatez este cât se poate de simplă şi directă şi poate fi urmărită de orice om care n-a făcut studii de drept.

— Fără echivocuri juridice, da? Spuse Miss Marple, amenințându-l cu o andrea.

— Fără, n-aveți grijă, o asigură domnul Petherick.

— Bine, nu sunt chiar aşa de sigură, dar hai să ascultăm povestea.

— E în legătură cu un fost client de-al meu. Am să-i spun Clode –

Agatha Christie

Moştenirea

Domnul Petherick tuşi dându-şi mai multă importanţă ca de obicei.

— Mă tem că mica mea problemă vi se va părea tuturor cam blândă, spuse el în chip de scuză, după senzaţionalele povestiri pe care le-am auzit. Nu-i nici o vărsare de sânge, dar mi se pare o afacere interesantă, destul de ingenioasă şi, din fericire, ştiu răspunsul corect la ea.

— Nu e vorba de ceva grozav de juridic, nu-i aşa? Întrebă Joyce Lempriere. Vreau să zic treburi legate de legi şi scandaluri de genul Barnaby împotriva lui Skinner din anul 1881.

Domnul Petherick se lumină plin de admiraţie, uitându-se la ea pe deasupra ochelarilor.

— Nu, nu, dragă domnişoară. Nu trebuie să te temi de aşa o subtilitate. Povestea pe care am de gând s-o relatez este cât se poate de simplă şi directă şi poate fi urmărită de orice om care n-a făcut studii de drept.

— Fără echivocuri juridice, da? Spuse Miss Marple, ameninţându-l cu o andrea.

— Fără, n-aveţi grijă, o asigură domnul Petherick.

— Bine, nu sunt chiar aşa de sigură, dar hai să ascultăm povestea.

— E în legătură cu un fost client de-al meu. Am să-i spun Clode – Simon Clode. Era un om extrem de bogat şi locuia într-o casă mare nu foarte departe de aici. Avusese un fiu, ucis în război şi de la acest băiat îi rămăsese un singur

copil, o fetiţă. Mama ei murise la naştere şi, după moartea tatălui, venise să locuiască cu bunicul său care, pe dată, s-a ataşat extrem de mult de ea. Micuţa Chris putea face orice vroia din bunicul ei. Niciodată nu mi-a fost dat să văd un om atât de complet vrăjit de un copil şi nu pot să vă descriu durerea şi disperarea când, la vârsta de 11 ani, fetiţa a făcut pneumonie şi a murit.

Bietul Simon Clode era de neconsolat. Un frate îi murise recent în circumstanţe tragice şi atunci Simon Clode le oferise, cu generozitate, o casă copiilor fratelui său – două fete, Grace şi Mary şi un băiat, George. Dar, deşi era bun şi generos cu nepotul şi nepoatele sale, bătrânul nu le-a arătat niciodată aceeaşi dragoste şi ataşament ca micuţei sale nepoţele. Pentru George Clode s-a găsit o slujbă la o bancă din apropiere şi Grace s-a căsătorit cu un tânăr cercetător chimist inteligent, numit Philip Garrod. Mary, care era o fată liniştită, reţinută, rămase acasă şi avea grijă de unchiul ei. Cred că-l îndrăgea în felul ei calm, neostentativ. Şi după toate aparenţele, lucrurile mergeau foarte bine. Trebuie să vă spun că, după moartea micuţei Christobel, Simon Clode a venit la mine cu instrucţiuni să redactez un nou testament. Prin acest document, averea sa, care era uriaşă, urma să fie împărţită egal între nepoţi, câte o treime fiecăruia.

Timpul trecea. Întâlnindu-l, din întâmplare, într-o zi, pe George Clode l-am întrebat ce face unchiul său, pe care nu-l mai văzusem de câtva timp. Spre surpriza mea, George se întunecă la faţă: „Aş vrea să-l treziţi la realitate pe unchiul Simon”, spuse el necăjit. Faţa sa cinstită, dar nu prea inteligentă, arăta speriată şi îngrijorată: „Acest spirit al afacerilor merge din ce în ce mai rău”. „Ce spirit al afacerilor?” am întrebat eu foarte surprins.

Atunci George mi-a povestit totul. Cum domnul Clode începuse treptat să se intereseze de subiect şi cum, când era în formă maximă, se întâmplase să întâlnească un medium american, o anume doamnă Eurydice Spragg.

Această femeie, pe care George nu ezită s-o caracterizeze ca pe o escroacă din toate punctele de vedere, câştigase o influenţă imensă asupra lui Simon Clode. Ea era practic pretutindeni în casă, ţinea multe şedinţe în care spiritul lui Christobel apărea bunicului său iubitor.

Recunosc că nu sunt dintre aceea care ridiculizează sau dispreţuiesc spiritismul. După cum v-am spus, cred în dovezi. Şi cred că, atunci când avem o minte imparţială în care dovada este în favoarea spiritismului, rămân multe lucruri care nu pot fi puse pe seama fraudei sau trecute cu vederea. Aşadar, cred şi nu prea. Există anumite dovezi pe care nu poţi să-ţi permiţi a le dezaproba.

Pe de altă parte, spiritismul duce foarte uşor la fraudă şi impostură şi, din ceea ce tânărul George Clode mi-a vorbit despre această doamnă, Eurydice Spragg, m-am convins tot mai mult că Simon Clode se afla pe mâini rele şi că doamna Spragg era probabil o impostoare de cea mai proastă speţă. Bătrânul, aşa abil cum era el în afaceri, putea uşor fi influenţat când venea vorba despre dragostea pentru nepoata sa moartă.

Întorcând lucrurile pe toate faţetele, mă simţeam tot mai nelinişţit. Îmi erau dragi tinerii din familia Clode, Mary şi George, şi mi-am dat seama că această doamnă Spragg, cu influenţa sa asupra unchiului lor, le-ar putea cauza necazuri în viitor.

Cu prima ocazie, m-am folosit de un pretext pentru a-i face o vizită lui Simon Clode. Am găsit-o pe doamna Spragg instalată ca un musafir căruia i se aduceau toate onorurile şi era privit cu prietenie. De îndată ce-am văzut-o, am fost cuprins de cele mai rele presimţiri. Era o femeie înaltă, de vârstă mijlocie, îmbrăcată ţipător. La tot pasul trântea expresii despre „dragii noştri care au trecut în nefiinţă „ şi alte lucruri de genul acesta.

Şi soţul ei stătea în casă, pe nume Absalom Spragg, un bărbat înalt şi slăbănog, cu o expresie melancolică şi ochi extrem de şireţi. De-ndată ce am putut rămâne singur cu

Simon Clode, i-am vorbit, tacticos, despre acest subiect. El se manifestă plin de entuziasm. Eurydice Spragg era minunată! Îi fusese trimisă direct, în urma unei rugăciuni! Nu-i păsa deloc de bani, pentru ea era suficientă bucuria de a ajuta o inimă îndurerată. Avea chiar un sentiment matern pentru micuţa Chris. Începuse s-o considere aproape ca pe o fiica. Apoi continuă să-mi de-a amănunte: cum auzise vocea lui Chris, cât de bine şi fericită se simţea cu tatăl şi mama ei. Îmi mai vorbi despre alte sentimente exprimate de copil, care, comparându-le cu amintirile mele despre micuţa Christobel, îmi păreau cât se poate de nepotrivite. Ea sublinia faptul că „tata şi mama o iubesc pe draga doamnă Spragg”.

— Dar, sigur, izbucni el, Petherick tu eşti un zeflemist.

— Nu, nu sunt zeflemist. Departe de mine aşa ceva. Unii dintre cei care au scris pe această temă sunt oameni ale căror dovezi le-aş accepta fără să ezit şi aş acorda, oricărui medium recomandat de către ei, respect şi credit. Îmi închipui că această doamnă Spragg prezintă multe garanţii.

Simon era extaziat după doamna Spragg. Îi fusese trimisă de bunul Dumnezeu. Dăduse peste ea pe plaja unde petrecuse două luni vara. O întâlnire întâmplătoare cu un rezultat atât de minunat!

Am plecat foarte nemulţumit. Mi se împliniseră temerile cele mai rele, dar nu-mi dădeam seama ce puteam face. După ce m-am gândit şi am chibzuit îndelung, i-am scris lui Philip Garrod care, aşa cum v-am spus, se căsătorise cu cea mai mare dintre fetele Clode, Grace. I-am expus cazul, bineînţeles, în termenii cei mai prudenţi cu putinţă. Am subliniat pericolul ca o asemenea femeie să pună stăpânire pe mintea bătrânului. Şi i-am sugerat ca domnul Clode să fie pus în contact, dacă era posibil, cu unele cercuri reputate de spiritism. M-am gândit că aceasta nu va fi o treabă prea dificilă pentru Philip Garrod s-o aranjeze.

Garrod a acţionat cu promptitudine. El şi-a dat seama, spre deosebire de mine, că sănătatea lui Simon Clode se

afla într-o stare precară şi, ca om practic, n-avea intenţia să-şi lase soţia, cumnata sau cumnatul să fie spoliaţi de moştenirea care li se cuvenea de drept. Veni în săptămâna următoare, aducând cu el ca musafir pe celebrul profesor Longman. Acesta era un om de ştiinţă de primă clasă a cărui performanţă în spiritism te obliga să-l tratezi cu respect. Era nu numai un savant strălucit, dar şi un om de o deosebită corectitudine şi probitate.

Rezultatul vizitei a fost cât se poate de nefericit. Se pare că Longman spusese foarte puţine lucruri cât timp stătuse acolo. Au fost ţinute două şedinţe, în condiţii pe care nu le cunosc. Cât timp s-a aflat în casă, Longman nu s-a pronunţat, dar, după plecarea sa, i-a trimis o scrisoare lui Philip Garrod. În ea, recunoştea că nu putuse să detecteze vreo înşelătorie la doamna Spragg, dar că, totuşi, după părerea sa personală, fenomenele nu erau reale. Domnul Garrod, mai scria el, putea să arate această scrisoare unchiului său, dacă aprecia potrivit şi mai sugera că el însuşi l-ar putea pune pe domnul Clode în legătură cu un medium de o perfectă integritate.

Philip Garrod îi duse scrisoarea direct unchiului său, dar rezultatul nu a fost cel la care se aşteptase. Bătrânul a făcut un tărăboi grozav. Totul nu era decât o intrigă care s-o discrediteze pe doamna Spragg, o sfântă nedreptăţită şi jignită! Ea îi povestise deja de câtă amară invidie suferea în ţara aceasta. Sublinie că Longman a fost forţat să spună că nu a detectat vreo escrocherie. Eurydice Spragg venise la el în momentul cel mai dificil al vieţii sale, îl ajutase şi-l alinase şi el era pregătit să-i susţină cauza, chiar dacă asta însemna să se certe cu toţi membrii familiei sale. Ea reprezenta mai mult pentru el decât oricine pe lumea asta.

Philip Garrod fu poftit afară din casă, fără prea multă ceremonie, dar, ca urmare a furiei sale, sănătatea lui Clode se înrăutăţi definitiv. O lună întreagă stătuse aproape tot timpul în pat şi se părea că era foarte posibil să rămână invalid, legat de pat până când ceasul morţii l-ar fi eliberat.

La două zile după plecarea lui Philip, am fost chemat urgent şi m-am grăbit într-acolo. Clode se afla în pat şi arăta, chiar şi după părerea mea de avocat, într-adevăr foarte rău. Abia putea respira.

— Mi se apropie sfârşitul, spuse el. Îl simt. Nu mă contrazice, Petherick. Dar înainte de a muri vreau să-mi îndeplinesc datoria faţă de fiinţa care a făcut mai mult pentru mine decât oricine în lumea asta. Vreau să redactez un nou testament.

— Desigur, am consimţit eu, dacă-mi dai instrucţiunile acum, am să-ţi fac o ciornă şi ţi-o trimit mâine.

— Nu aşa, spuse el. Ştii de ce, omule, pentru că s-ar putea să mor în noaptea asta. Am scris aici ceea ce vreau – căută sub pernă – şi tu să-mi spui dacă e bine.

Scoase o foaie de hârtie cu câteva cuvinte mâzgălite cu creionul. Era simplu şi cât se poate de clar. Lăsa câte 5.000 de lire nepoatelor şi nepotului iar restul din vasta sa avere Eurydicei Spragg „în semn de gratitudine şi admiraţie”.

Nu mi-a plăcut, dar asta era. Nu se punea problema de senilitate, bătrânul era cât se poate de sănătos.

Sună clopoţelul după doi servitori. Veniră imediat. Fata în casă, Emma Gaunt, era o femeie înaltă, între două vârste, care se afla acolo de mulţi ani şi-l îngrijise pe Clode cu mult devotament. Împreună cu ea veni bucătăreasa, o tânără cu piept plin, de vreo 30 de ani. Simon Clode le privi pe amândouă pe sub sprâncenele lui stufoase.

— Vreau să-mi fiţi martore la testamentul meu. Emma adu-mi stiloul.

Emma se duse ascultătoare spre birou.

— Nu în sertarul acela din stânga, fată, spuse iritat bătrânul Simon. Nu ştii că este în cel din dreapta?

— Nu, e aici, domnule, spuse Emma, scoţându-l.

— Atunci trebuie să-l fi pus tu greşit ultima oară, mormăi bătrânul. Nu suport ca lucrurile să nu stea la locul lor.

Încă mormăind, luă stiloul de la ea şi îşi copie ciorna, aprobată de mine, pe o foaie de hârtie curată. Apoi se

semnă. Emma Gaunt şi bucătăreasa Luci David, semnară şi ele. Am îndoit testamentul şi l-am introdus într-un plic lung, albastru. Înţelegeţi că a fost scris pe o foaie de hârtie obişnuită.

Tocmai când servitoarele se întorceau să părăsească încăperea, Clode căzu pe pernă abia respirând şi cu faţa schimonosită. M-am aplecat asupra lui îngrijorat şi Emma Gaunt se întoarse repede. Totuşi, bătrânul îşi reveni şi zâmbi slab.

— E în regulă, Petherick, nu te speria. În orice caz am să mor liniştit acum după ce am făcut ceea ce vroiam.

Emma Gaunt se uită întrebătoare la mine să ştie dacă putea să părăsească încăperea. Am dat din cap încurajând-o şi ea ieşi, mai întâi oprindu-se să ridice plicul albastru care-mi alunecase pe jos în clipa când fusesem îngrijorat. Mi-l înmână şi eu îl strecurai în buzunarul de la haină, după care ea plecă.

— Eşti supărat, Petherick, spuse Simon Clode. Eşti plin de prejudecăţi, ca toţi ceilalţi.

— Nu este o chestiune de prejudecată, i-am răspuns. Doamna Spragg poate fi tot ceea ce susţine că este. N-aş face nici o obiecţie dacă i-ai lăsa o mică moştenire ca amintire a recunoştinţei tale, dar îţi spun sincer, Clode, că e rău să-ţi dezmoşteneşti propriile tale rude de sânge în favoarea unui străin.

Cu asta, m-am întors şi am plecat. Făcusem ce am putut ca să-mi exprim protestul.

Mary Clode ieşi din sufragerie şi mă întâlni în hol.

— Luaţi ceaiul înainte de a pleca, nu-i aşa? Veniţi aici! Şi ea mă conduse în sufragerie.

Focul ardea în cămin, iar camera arăta plăcută şi veselă. Îmi luă haina tocmai când fratele ei, George, intră în cameră. Acesta o luă şi-o puse peste un scaun din capătul încăperii, apoi reveni în faţa focului, unde se servea ceaiul. În timpul acesta se ridică o problemă privind moşia. Simon Clode spusese că nu vroia să fie deranjat şi îl lăsase pe

George să hotărască. George era cam nervos privind decizia pe care trebuia s-o ia de unul singur. La sugestia mea, după ceai, ne-am dus în birou şi am cercetat documentele respective. Mary Clode ne-a însoţit.

După un sfert de oră mă pregăteam de plecare. Amintindu-mi că-mi lăsasem haina în sufragerie, m-am dus acolo s-o iau. Singura persoană în cameră era doamna Spragg, care îngenunchease lângă scaunul pe care se aflase aceasta. Părea să îndrepte ceva care nu era necesar la husa de creton. Când intrarăm, se ridică şi avea faţa foarte roşie.

— Husa asta niciodată nu stă ca lumea, se plânse ea. Zău, aş putea să fac eu una mai bună.

Mi-am luat haina şi m-am îmbrăcat. În timpul ăsta am observat că plicul care conţinea testamentul căzuse din buzunar şi se afla pe duşumea. L-am pus la loc în buzunar, i-am spus „la revedere” şi am plecat.

Când am sosit la biroul meu… Am să vă descriu următoarele mele acţiuni cu grijă. Mi-am scos haina şi-am luat testamentul din buzunar. Îl ţineam în mână şi stăteam lângă masă când funcţionarul intră. Cineva dorea să-mi vorbească la telefon şi derivaţia de la biroul meu era deranjată. Ca urmare, l-am însoţit în biroul din faţă şi-am rămas acolo vreo cinci minute, angajat în discuţia de la telefon.

Când am ieşit, mi-am găsit funcţionarul aşteptându-mă.

— Domnul Spragg doreşte să vă vadă, domnule. L-am condus în biroul dumneavoastră.

M-am dus acolo şi l-am găsit pe domnul Spragg stând la masă. Se ridică şi mă salută într-o manieră oarecum mieroasă, apoi îmi ţinu o cuvântare lungă şi fără noimă. Esenţialul părea să fie o justificare inabilă a lui şi a soţiei sale. Se temea că oamenii spuneau etc., etc. Soţia sa fusese cunoscută încă din copilărie pentru puritatea inimii sale şi a motivelor ei… Ş.a.m.d. Ş.a.m.d. Mă tem că am fost c-am rece cu el. În cele din urmă, cred, şi-a dat seama că vizita sa

eşuase şi plecă oarecum brusc. Atunci mi-am reamintit că lăsasem testamentul pe masă. L-am luat, am sigilat plicul, am scris al cui era şi l-am pus în seif.

Acum ajung la capătul povestirii mele. Două luni mai târziu, domnul Simon Clode a murit. N-am să intru în detalii anevoioase, am să vă relatez adevărul gol-goluţ. Când plicul sigilat, care conţinea testamentul, a fost deschis s-a descoperit că nu conţinea decât o foaie de hârtie albă.

Se opri, uitându-se în jur la feţele curioase. Zâmbi încântat.

— Desigur, că apreciaţi poanta? Timp de două luni, plicul sigilat se aflase în seiful meu. Nu putuse fi modificat atunci. Nu, intervalul a fost foarte scurt: între momentul în care testamentul a fost semnat şi cel în care l-am închis în seif. Acum, cine avusese prilejul şi în interesul cui se făcuse asta?

Am să vă recapitulez punctele principale într-un scurt rezumat: Testamentul a fost semnat de domnul Clode şi pus de mine într-un plic. Până aici toate bune. Apoi l-am pus în buzunarul de la haină. Aceasta mi-a fost luată de către Mary şi înmânată de ea lui George, eu fiind de faţă în timp ce el îmi aşeză haina. Câtă vreme m-am aflat în birou, doamna Eurydice Spragg ar fi avut o mulţime de timp să scoală plicul din buzunarul de la haină, să-i citească conţinutul şi, de fapt, găsind plicul pe jos şi nu în buzunar dovedeşte că aşa ar fi procedat. Dar aici ajungem la un punct curios: ea a avut prilejul de a substitui testamentul cu o hârtie albă, dar nu avea motiv. Acesta era în favoarea ei; şi făcând substituirea se deposeda de moştenirea pe care o dorea cu atâta nerăbdare. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul domnului Spragg. Şi el a avut prilejul. A fost lăsat singur cu documentul în discuţie vreo două, trei minute în biroul meu. Dar, din nou, nu era în avantajul său să procedeze aşa. Suntem confruntaţi cu această problemă curioasă: doi oameni care au avut prilejul de a introduce o foaie albă de hârtie, dar fără vreun motiv, şi alţi doi oameni

ce aveau motivul, dar nu şi prilejul. Apropo, n-aş exclude s-o bănuiesc pe servitoarea Emma Gaunt. Aceasta le era devotată tinerilor stăpâni şi detesta familia Spragg. Sunt sigur că ar fi fost tentată să încerce substituirea dacă s-ar fi gândit la asta. Dar, deşi a pus mâna într-adevăr pe plic, când l-a ridicat de pe duşumea şi mi l-a înmânat, cu siguranţă, n-a avut prilejul să umble la conţinutul său şi n-ar fi putut înlocui plicul printr-o iuţeală de mână (de care, oricum, n-ar fi capabilă) deoarece plicul a fost adus în casă de mine şi nimeni de-acolo n-ar fi putut avea un duplicat.

Se uită la cei din jur încântat.

— Poftiţi, asta este mica mea problemă. Sper că am expus-o clar. M-ar interesa să aud părerile voastre.

Spre uimirea tuturor, Miss Marple izbucni într-un hohot prelung de râs. Ceva părea s-o amuze extraordinar de mult.

— Ce s-a întâmplat, mătuşă Jane? Nu ne spui şi nouă gluma? Întrebă Raymond.

— Mă gândeam la micul Tommy Simonds, un băieţel cam obraznic, dar câteodată foarte amuzant. Unul dintre acei copii cu feţe inocente, care sunt întotdeauna puşi pe făcut şotii. Mă gândeam cum, săptămâna trecută, la Şcoala de Duminică el a întrebat: „Doamnă profesoară, se spune albuşul de ouă este alb sau albuşul de ouă sunt albe?” Şi domnişoara Durston îi explică acestuia că oricine ar spune „albuşurile de ouă sunt albe sau albuşul de ou este alb”, la care obraznicul de Tommy a spus: „Bine, atunci am să spun că albuşul de ou este galben! „ A fost o obrăznicie din partea lui, bineînţeles, dar veche de când lumea. O ştiam de când eram copil.

— Foarte nostim, dragă mătuşă Jane, zise cu bunăvoinţă Raymond, dar sigur asta n-are nimic de-a face cu povestea foarte interesantă pe care domnul Petherick ne-a spus-o.

— Ba da, are, îl contrazise Miss Marple. E o capcană! Precum şi povestea domnului Petherick. Aşa sunt avocaţii! Ah, dragă prietene! Şi ea îi făcu semn din cap a reproş.

— Chiar ştii despre ce c vorba? Se minună avocatul, făcându-i cu ochiul.

Miss Marple scrise câteva cuvinte pe o bucăţică de hârtie, o împături şi o trimise din mână în mână. Domnul Petherick o deschise, citi ce era scris pe ea şi se uită cu apreciere la Miss Marple.

— Dragă prietenă, remarcă el, există oare ceva ce nu cunoşti?

— O ştiu de copil, răspunse Miss Marple. M-am şi jucat cu ea.

— Habar n-am despre ce este vorba, spuse sir Henry. Sunt sigur că domnul Petherick are vreo scamatorie juridică inteligentă în mânecă.

— Nici vorbă, făcu domnul Petherick. Nici vorbă. Este o chestiune cât se poate de clară şi directă. Nu trebuie să-i acordaţi atenţie domnişoarei Marple. Ea are felul ei propriu de a privi lucrurile.

— Ar trebui să găsim adevărul, spuse Raymond West, uşor vexat. Faptele, desigur, par destul de simple. În fond, cinci persoane au atins plicul acela. Familia Spragg ar fi putut, în mod clar, umbla în el, dar e la fel de clar că n-au făcut-o. Rămân ceilalţi trei. Acum, când vezi mijloacele minunate prin care conspiratorii fac un lucru în faţa ta, cred că hârtia ar fi putut fi extrasă şi înlocuită cu alta de către George Clode, în timp ce ducea haina spre capătul camerei.

— Ei bine, eu cred c-a fost servitoarea, spuse Joyce. Ea a alergat şi i-a spus lui Mary ce se întâmplase şi aceasta a luat un alt plic albastru şi doar le-a înlocuit.

Sir Henry clătină din cap.

— Nu sunt de acord cu niciunul dintre voi, spuse el rar. Astfel de lucruri sunt făcute de conspiratori, pe scenă şi în romane, dar cred că sunt imposibile în viaţa reală, mai ales, sub privirea versată a unui om ca prietenul meu, domnul Petherick. Dar, mi-a venit o idee, e doar o idee şi nimic mai mult. Noi ştim că profesorul Longman tocmai fusese acolo în vizită şi că vorbise foarte puţin. E destul de rezonabil să

presupunem că cei doi Spragg au fost foarte neliniştiţi de rezultatul acelei vizite. Dacă Simon Clode nu le-a mărturisit nimic, ceea ce e foarte probabil, ei ar fi interpretat sosirea domnului Petherick dintr-un cu totul alt unghi de vedere.

Ei credeau, probabil, că domnul Clode îşi făcuse deja testamentul în beneficiul doamnei Eurydice Spragg şi că cel nou ar fi putut fi schimbat exact în scopul de a o înlătura de la moştenire, ca urmare a revelaţiilor profesorului Longman sau, altfel zis, aşa cum spuneţi voi avocaţii, că Philip Garrod îl impresionase pe unchiul său cu sentimentele faţă de rudele sale de sânge. În acest caz, să presupunem că doamna Spragg era pregătită să înlocuiască documentul. Asta şi face, dar domnul Petherick intră într-un moment nefericit, încât ea nu are timp să-l citească pe cel adevărat şi-l aruncă în grabă în foc ca avocatul să nu descopere lipsa lui.

Joyce respinse foarte hotărâtă din cap toată pledoaria.

— Nu l-ar arde niciodată fără să-l citească.

— Soluţia e una simplă, admise sir Henry. Presupun că… Domnul Petherick nu a ajutat el însuşi providenţa.

Sugestia era doar o glumă, dar micul avocat se îndreptă în scaun ca un om a cărui demnitate fusese ofensată.

— O sugestie cât se poate de nelalocul ei, remarcă el cu asprime.

— Ce părere are doctorul Pender? Întrebă sir Henry.

— Nu pot să spun că am vreo idee clară. Cred că substituirea trebuie să fi fost efectuată ori de doamna Spragg, ori de soţul ei, foarte posibil pentru motivul arătat de sir Henry. Dacă nu a citit testamentul decât după plecarea domnului Petherick, atunci trebuie să fi fost pusă într-o dilemă, de vreme ce el n-a putut să acţioneze cum vroia. E posibil ca ea să fi băgat testamentul printre documentele domnului Clode, acolo unde se gândea că acesta ar fi fost găsit după decesul lui. Dar nu ştiu de ce nu a fost descoperit. Asta ar putea fi doar o simplă speculaţie.

— Că Emma Gaunt a dat peste el – şi, dintr-un devotament deplasat faţă de stăpânii săi, l-a distrus cu bună ştiinţă.

— Consider că soluţia doctorului Pender este cea mai bună dintre toate, spuse Joyce. E adevărat, domnule Petherick?

Avocatul dădu din cap negativ.

— Voi continua de unde am rămas. Am fost consternat şi la fel de derutat ca voi toţi. Nu cred c-aş fi aflat vreodată adevărul – probabil niciodată – dar m-am luminat. S-a procedat şi în mod inteligent.

M-am dus şi am luat cina cu Philip Garrod o lună mai târziu, şi, în timpul conversaţiei noastre, el mi-a povestit un caz interesant, de care aflase recent.

— Aş vrea să vi-l povestesc, Petherick, bineînţeles, în mod confidenţial.

— Foarte bine, i-am răspuns eu.

— Un prieten de-al meu, care se aştepta la o moştenire din partea uneia dintre rudele sale, a fost foarte deprimat când a aflat că acea rudă se gândea să lase ce i se cuvenea unei persoane cu totul nemerituoase. Mă tem că prietenul meu e puţin cam fără scrupule în metodele sale. În casă era o servitoare foarte devotată intereselor părţii legitime, dacă aş putea s-o numesc aşa. Prietenul meu i-a dat instrucţiuni foarte simple şi un stilou umplut aşa cum trebuia. Ea urma să-l pună într-un sertar de la biroul din camera stăpânului ei, dar nu în sertarul obişnuit în care era ţinut stiloul în general. Dacă stăpânul îi cerea să fie martoră la semnarea oricărui document şi dorea să-i aducă stiloul, ea trebuia să i-l dea nu pe cel adevărat, ci duplicatul acestuia. Asta era tot ce avea ea de făcut. Nu-i dădu alte amănunte. Servitoarea era o fiinţă devotată şi-i duse la îndeplinire instrucţiunile în cel mai mic detaliu.

Se opri şi adăugă:

— Sper că nu vă plictisesc, Petherick?

— Absolut deloc, am zis. Sunt cât se poate de interesat.

Ochii noştri se întâlniră.

— Desigur, prietenul meu îţi este cu totul necunoscut, spuse el.

— Desigur, i-am răspuns eu.

— Atunci totul este în regulă, conchise Philip Garrod. Făcu o pauză şi-apoi, spuse zâmbind:

— Aţi înţeles poanta? Stiloul era umplut cu ceea ce în mod obişnuit se numeşte cerneală care dispare – o soluţie de amidon şi apă la care au fost adăugate câteva picături de iod. Astea produc un lichid de un albastru foarte închis, dar scrisul dispare în întregime după patru sau cinci zile.

Miss Marple chicoti.

— Cerneală care dispare, zise ea. O ştiu. De multe ori m-am jucat cu ea când eram copil.

Şi ea se uită strălucind de satisfacţie la toţi cei din jur, oprindu-se, pentru a-i face încă o dată cu degetul domnului Petherick.

— Cu toate astea, este un clenci, domnule Petherick, spuse ea. Exact ca un avocat.

SFÂRŞIT